

cenia

ČESKÁ
INFORMAČNÍ
AGENTURA
ŽIVOTNÍHO
PROSTŘEDÍ

NIK[!]KM

národní inventarizace
kontaminovaných míst

www.cenia.cz

STAV PŘÍPRAVY PROVÁDĚCÍ ETAPY NÁRODNÍ INVENTARIZACE KONTAMINOVANÝCH MÍST (NIK[!]KM)

RNDr. Zdeněk Suchánek

OPERAČNÍ PROGRAM
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti

Pro vodu,
vzduch a přírodu

Stav řešení projektu národní inventarizace kontaminovaných míst

www.cenia.cz

Řešitelem projektu NIKM je CENIA, realizace od 2009. V 2008 rozdělen na dvě etapy:

- I. etapa - **metodika** jednotného sběru, aplikační řešení (vytvoření nástrojů inventarizace a databáze kontaminovaných míst), ověření a vyhodnocení na vybraném území (9% plochy ČR), návrh projektu II. etapy (celoplošná inventarizace)
- II. etapa - **vlastní inventarizace** kontaminovaných míst pro celou ČR.

Výsledky I. etapy NIKM

www.cenia.cz

- Výsledkem ukončené první etapy NIKM bylo mj. **vypracování metodiky** inventarizace kontaminovaných míst a **navržení projektu** druhé – realizační etapy.
- Tyto výstupy byly k dispozici již **v červenci 2012**.
- Vlastní předložení žádosti o spolufinancování z prostředků Operačního programu Životní prostředí (OPŽP), umožněné v rámci XL. výzvy OPŽP v srpnu – září 2012 nebylo možné, neboť nebyly k dispozici **prostředky na kofinancování** projektu.

Výsledky I. etapy NIKM

www.cenia.cz

- Ani v roce 2013 se bohužel nepodařilo dojednat kofinancování pro realizaci NIKM ještě z prostředků stávajícího programového období Operačního programu životní prostředí (2007-2013).
- Druhá etapa NIKM navrhována k uskutečnění až v dalším programovém období OPŽP (2014-2020).

Projekt II. etapy

www.cenia.cz

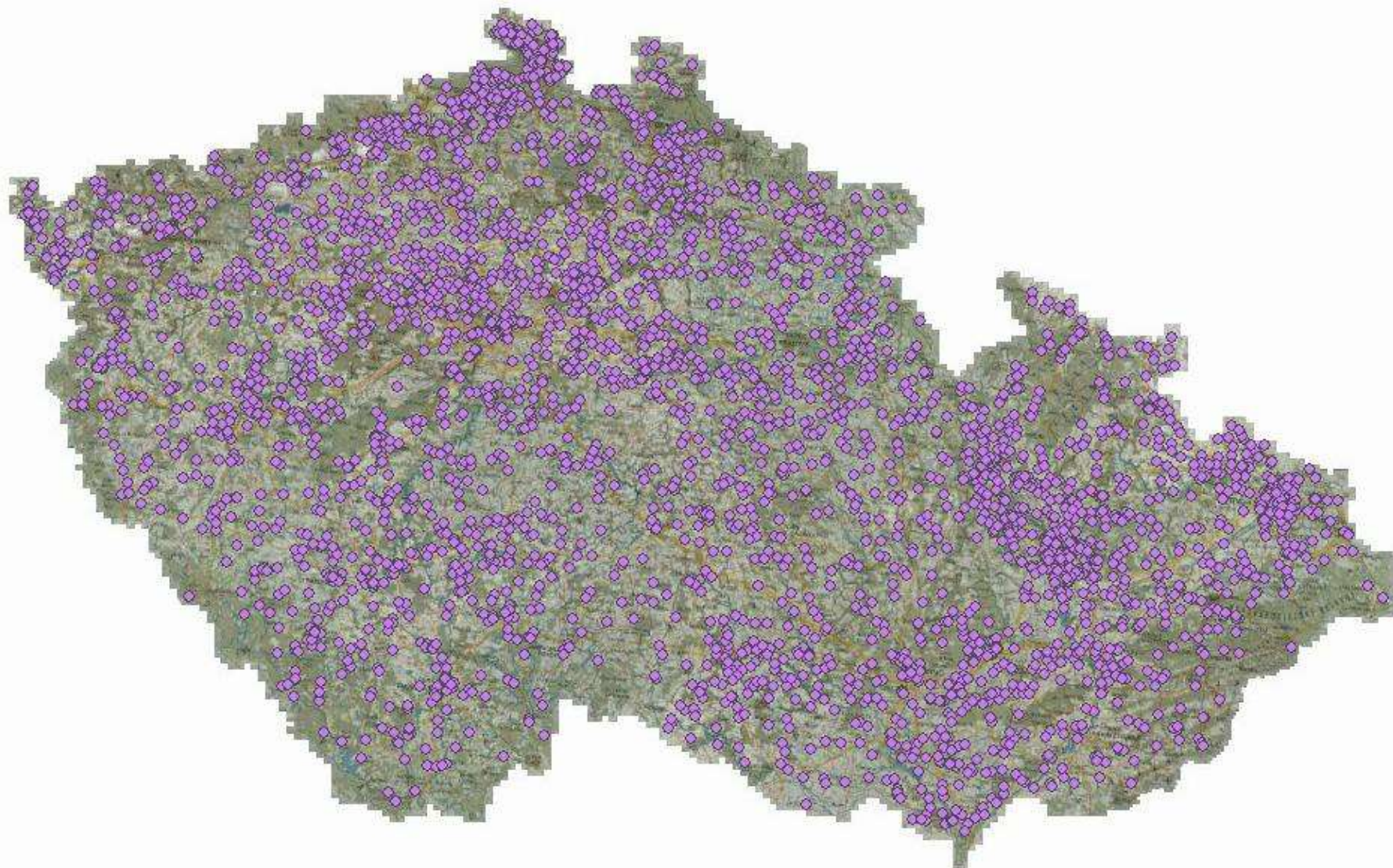
Metodika projektu

Obsažena v projektu II. etapy NIKM. Komplet metodických materiálů NIKM:

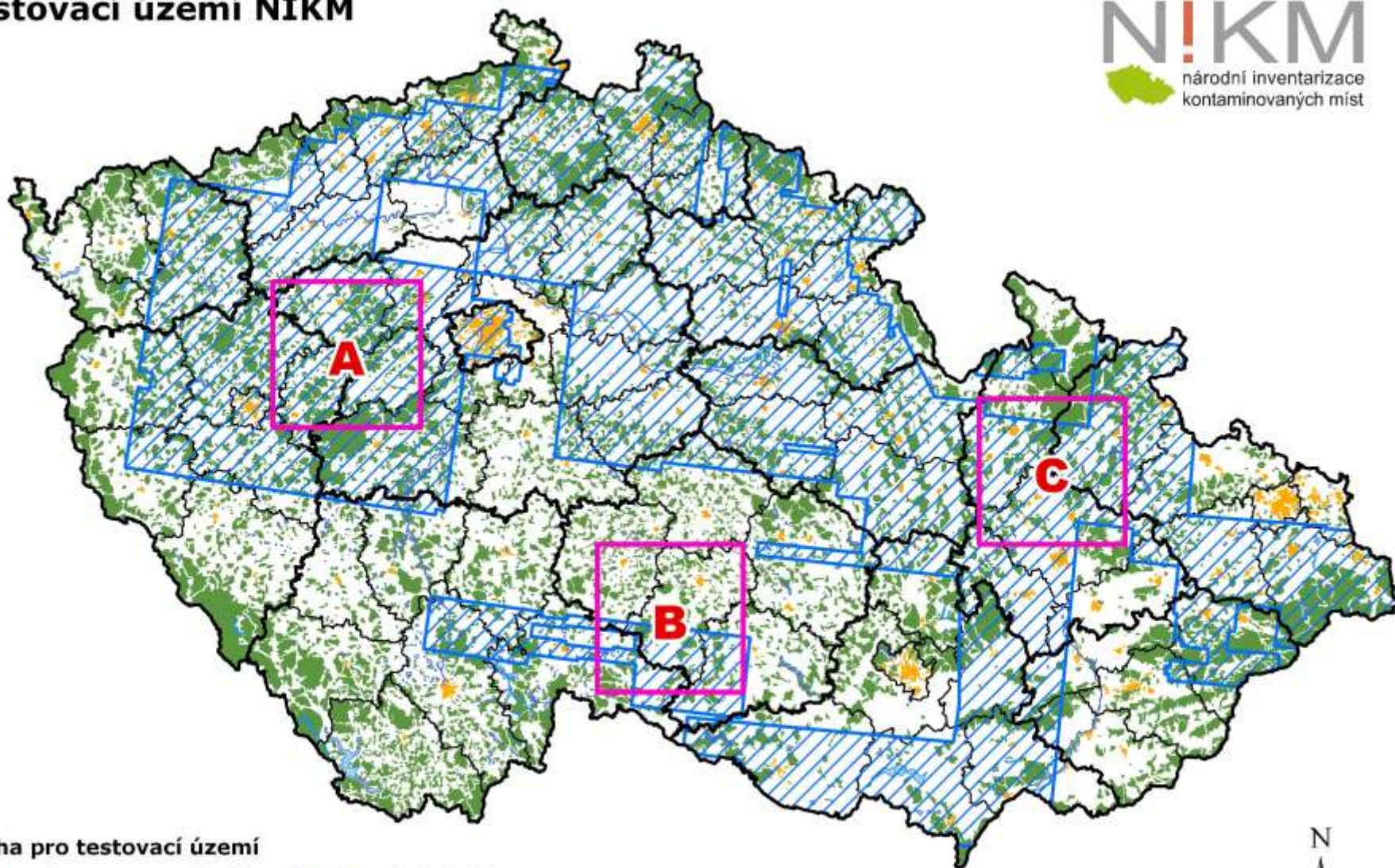
- **Metodika inventarizace** (cca 60 stran formátu A4) -základní koncepční zásady inventarizace;
- **Organizace a řízení inventarizace** (cca 120 stran) - podrobnosti organizace a řízení procesu inventarizace;
- **Manuál inventarizace** (cca 70 stran) - specifikuje v podrobnostech postupy (krokový popis a návody k realizaci) jednotlivých činností (viz obrázek 1).

SEKM - evidované lokality

www.cenia.cz

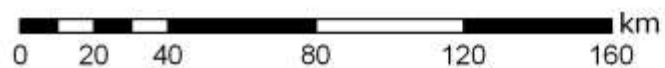

Testovací území NIKM

Plocha pro testovací území

hranice testovacích území	vodní plochy
snímkování 30.léta	lesy
kraje	sídla
okresy	

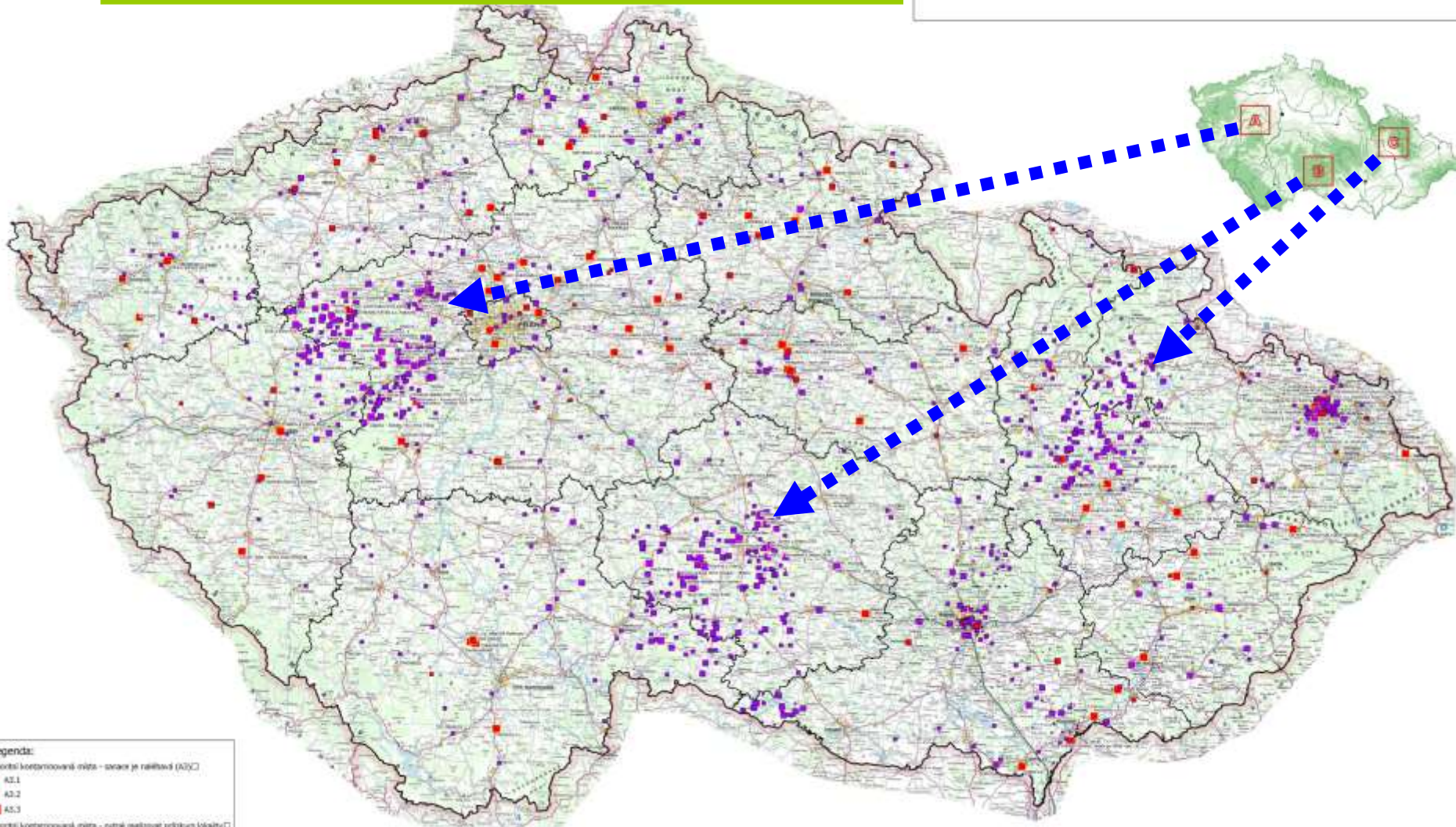

NIKM I. – příspěvek k hodnocení priorit

Ministerstvo Zdravotní péče
Česká republika

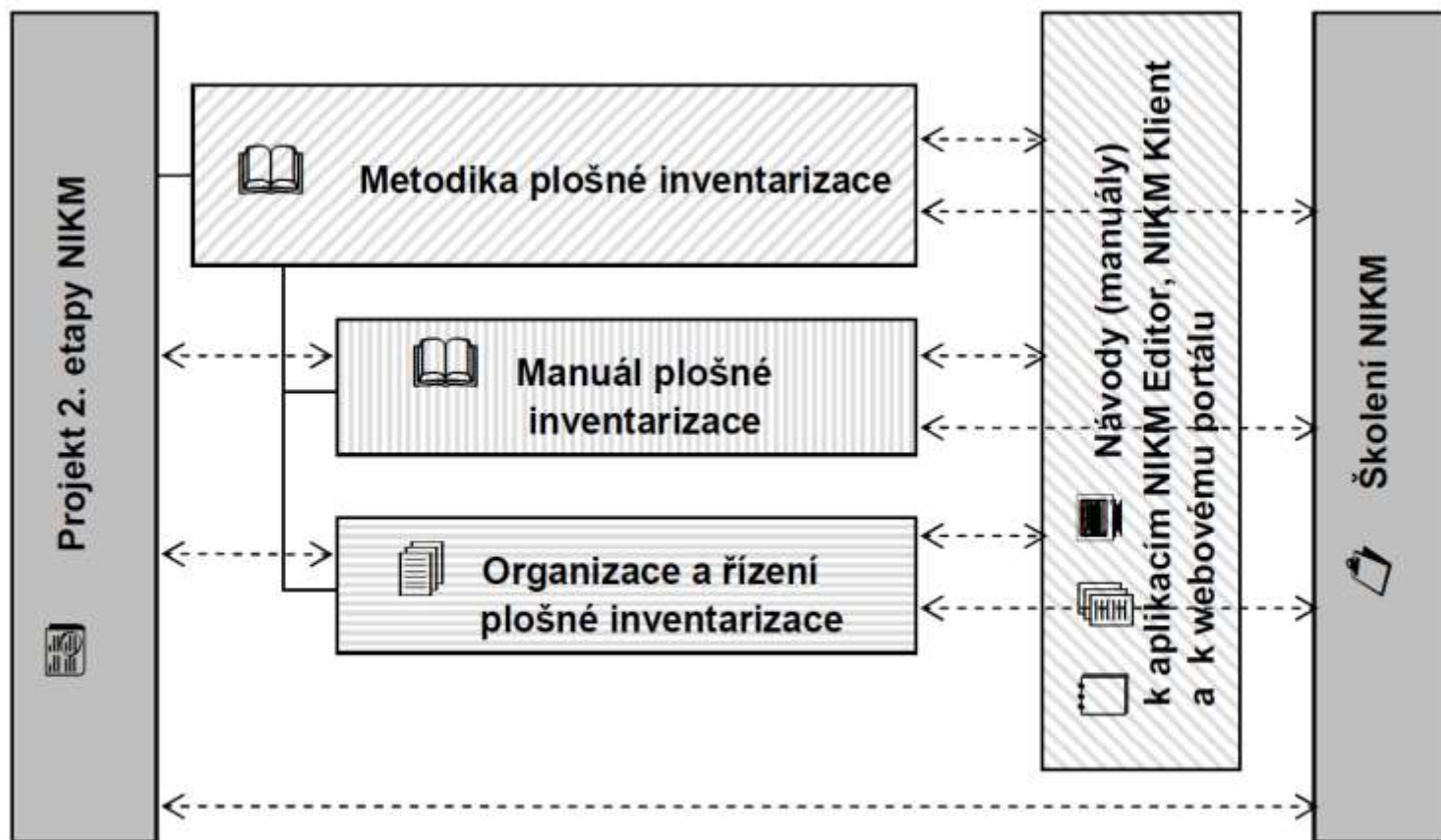
Kontaminovaná místa s vyhodnocenou prioritou vč. výsledků
inventarizace v testovacích územích I. etapy NIKM

Přehled prioritních kontaminovaných míst v České republice
k 30. 4. 2013

Legenda:
Přírodní kontaminovaná místa - secese je ravidelná (A3) □
■ A3.1
■ A3.2
■ A3.3
Přírodní kontaminovaná místa - nutná měřivost přírodních lokalit □
■ P4.0
■ P4.1
■ P4.2
■ P4.3
Základní mapa 1:500 000 [C] ČÚDZ

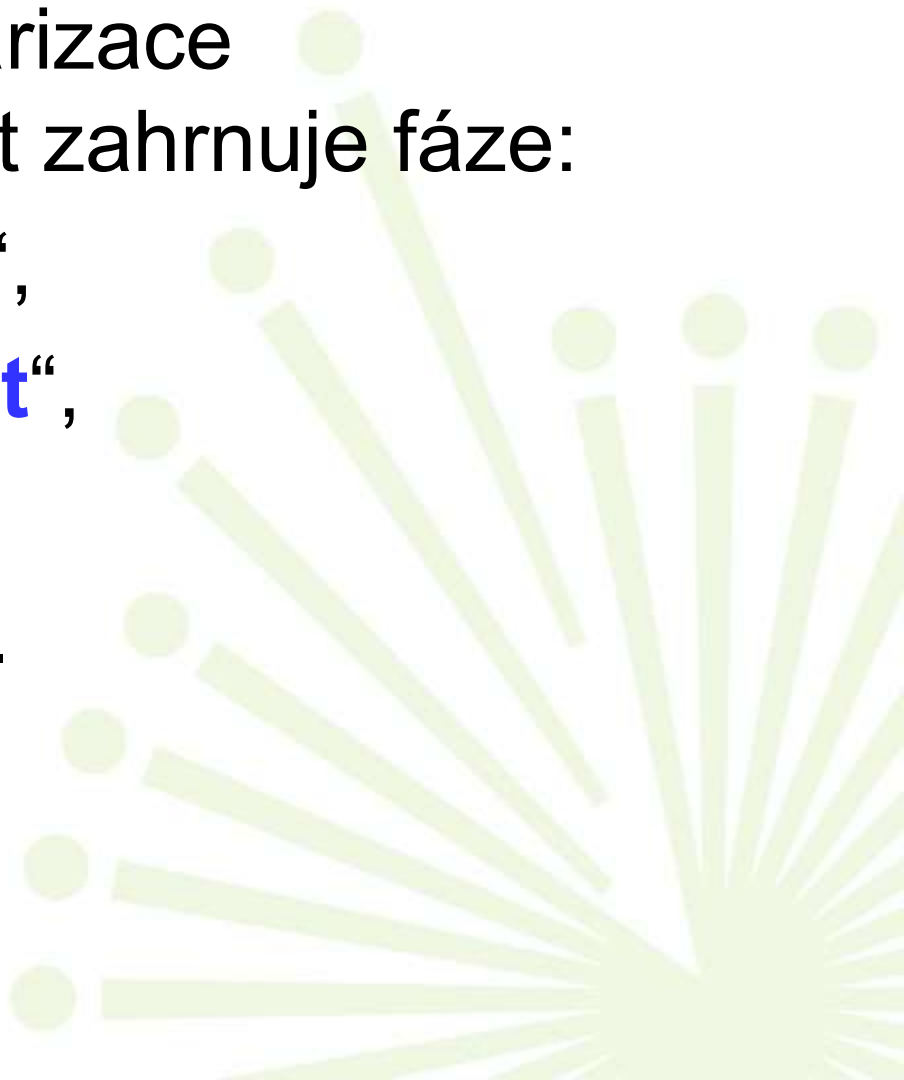
Projekt II. etapy

Obrázek 1 Vztahy dokumentů v souboru základních metodických dokumentů 2. etapy NIKM

Projekt II. etapy

Vlastní plošná inventarizace kontaminovaných míst zahrnuje fáze:

- „**Informační kampaň**“,
 - „**Primární analýza dat**“,
 - „**Sběr údajů**“ a
 - „**Hodnocení priority**“.
-

Dodávka plošné inventarizace

www.cenia.cz

Dodávka plošné inventarizace (2013–2015)

**Plošná
inventarizace**

Úvodní fáze
a informační kampaň

Primární analýza
dat území

Terénní sběr dat
přímo v terénu

Vnitřní kontrola
výstupů

Sběr údajů

Návštěvy úřadů
a dalších
subjektů

Validace a verifikace
údajů uložených
do centrálního
datového skladu

Sběr a vytěžení informací
a dat z externích
zdrojů/archivů a analýza
tematických map

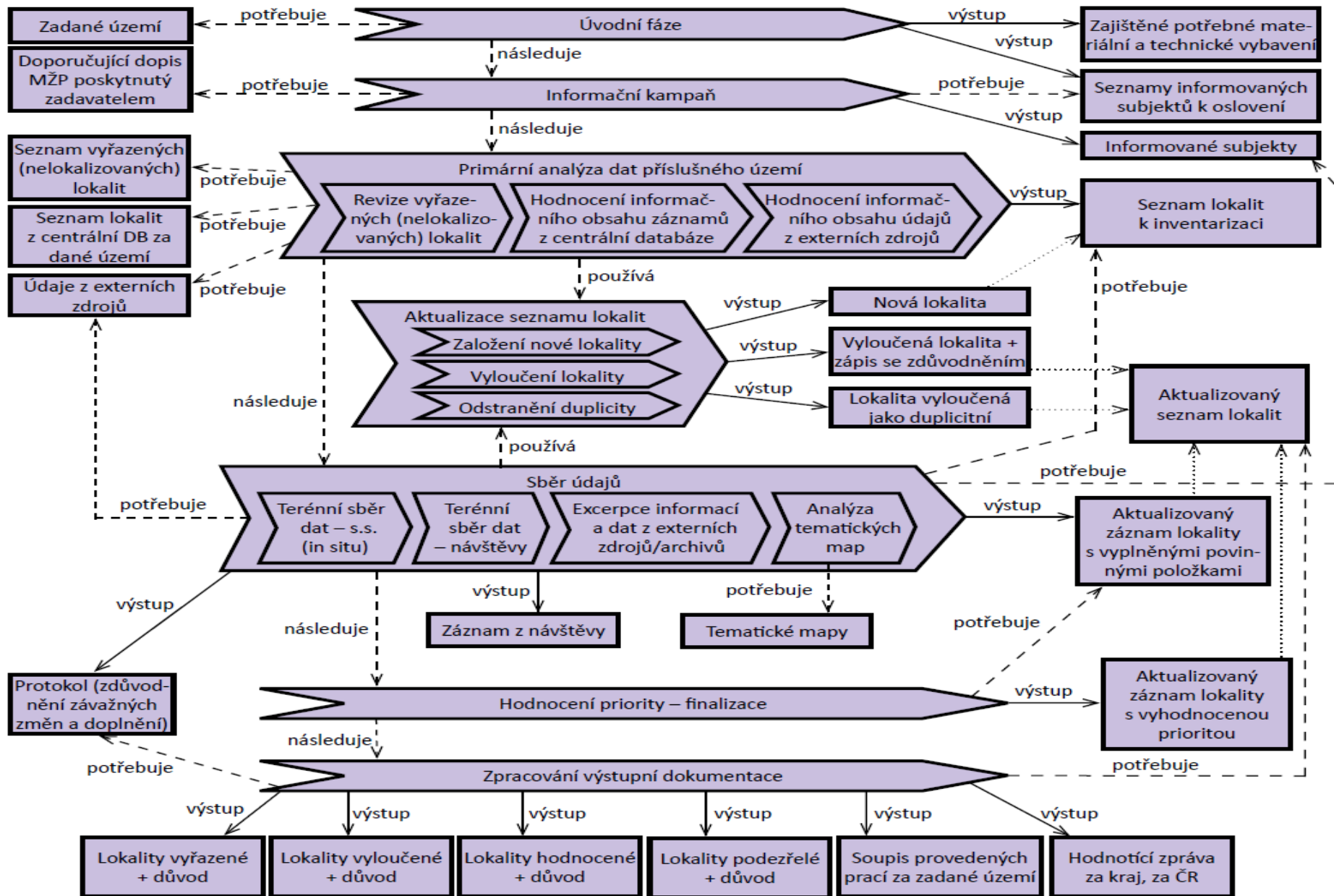
**Ukončení
inventarizace**

Hodnocení priority/
klasifikace lokality
a zpracování výstupní
dokumentace

Evidované/inventarizované
lokality vč. mapové prezentace
na portálu SEKM

Hodnotící zprávy za kraje a za
Českou republiku, vč. mapové
prezentace

Schéma metodiky inventarizace

Sběr informací pro inventarizaci

www.cenia.cz

Sběr indikací kontaminace životního prostředí

- Součástí sběru informací od veřejnosti ve fázi „Informační kampaň“ bude i shromáždění oznámení resp. indikací o možné historické kontaminaci prostřednictvím mapové aplikace „Kontaminovaná místa“.
- Již nyní je možno oznámit místo s důvodným podezřením na kontaminaci životního prostředí (indikace dosud neznámé staré ekologické zátěže, např. staré nelegální skládky).
- Oznámení (souřadnice místa, stručný popis, případně fotografie) je možno zaslat emailem na adresu kontaminace@cenia.cz. Informace jsou zařazovány do zásobníku lokalit k ověření v realizační etapě projektu.

Historická ortofotomapa – 50. léta

Příprava na NIKM II

www.cenia.cz

- Vzhledem k tomu, že aplikační nástroje (NIKM Editor, NIKM Client) byly podle zadání z roku 2008 vyprojektovány v již letech 2009-2010 a dokončeny byly počátkem roku 2012, je na místě otázka, zda např. pokrok IT řešení ve světě neumožňuje nasazení nové generace aplikací pro obsluhu centrální databáze NIKM a pro sběr dat v terénu.

Příprava na NIKM II

www.cenia.cz

- Dobu do vyhlášení nového programového období programů EU je možno využít k prohloubení argumentace pro uskutečnění NIKM (účel, potřebnost, rizika), ke zvážení variant organizace projektu a možnosti rozšíření využívání výsledků projektu.
- Připravujeme odbornou diskuzi v rámci seminářů a workshopů organizovaných pro tento účel. V první řadě bude třeba dojít ke shodě o východiscích a argumentech pro uskutečnění NIKM z pohledu priorit státní politiky životního prostředí.

Příprava na NIKM II

- Projednány by měly být i organizační varianty projektu, rozsah uplatnění podpůrných metod dálkového průzkumu Země a především otázka inovace aplikačních nástrojů.

Příprava na NIKM II

www.cenia.cz

Etapy NIKM ve vazbě na programová období OPŽP

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Programové období 2007-2013								Nové programové období 2014 - 2020					
		I. etapa NIKM 2009-2013						II. etapa NIKM 2014 - 2017			Komentář k II. etapě: 2 plné terénní sezony jaro – podzim dostatek času na VŘ		

Východiska

www.cenia.cz

Matrice východisek a argumentace pro realizaci projektu

Argument / důvod	2008 – příprava projektu I. etapy	2009- 2012 I. etapa - příprava projektu II. etapy – první programové období	2014-2015 příprava projektu II. etapy – nové programové období
Právní předpisy			
Ústava České republiky Čl.3 Součástí ústavního pořádku České republiky je Listina základních práv a svobod. Čl.7 Stát dbá o šetrné využívání přírodních zdrojů a ochranu přírodního bohatství. Základní listina práv a svobod: čl.35, m.j. (1) Každý má právo na příznivé životní prostředí. (2) Každý má právo na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů.	Stálá platnost argumentu	Stálá platnost argumentu	Stálá platnost argumentu
Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím a zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí (zahrnuje transpozici směrnice INSPIRE).	Stálá platnost argumentu	Stálá platnost argumentu	Stálá platnost argumentu
Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) a Vyhláška č. 500/2006 o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti (jev 64).	Stálá platnost argumentu	Stálá platnost argumentu	Stálá platnost argumentu
Příprava směrnice EU o ochraně půdy	Akutní - priorita	Nižší priorita (bez většího pokroku)	Nižší priorita (bez většího pokroku)
Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/118/ES o ochraně podzemních vod před znečištěním a zhoršováním stavu a podle požadavků směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky	Stálá platnost argumentu	Stálá platnost argumentu	Stálá platnost argumentu
Politické dokumenty			
Programové prohlášení vlády ČR ¹	zminěno	zminěno	nezahrnuto
Strategický rámec udržitelného rozvoje (UV č. 37/2010)	obecně v souladu	obecně v souladu	obecně v souladu
Státní politika životního prostředí (2004 – 2010)	zahrnuto	zahrnuto	-
Státní politika životního prostředí (2012 – 2020) ²	-	zahrnuto	zahrnuto
Kontrolní závěr Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 09/18 Peněžní prostředky určené na odstranění starých ekologických zátěží ³	-	NIKM 2 je součástí nápravných opatření.	Argument trvá

¹ Usnesení vlády ČR č. 96 ze dne 12. února 2014, ² Usnesení vlády ČR č. 6 ze dne 9. ledna 2013, ³ Usnesení vlády ČR č. 621 ze dne 1. září 2010, Záznam ze zasedání vlády ČR ze dne 20.4.2011

Teze diskuze úprav projektu II. etapy NIKM

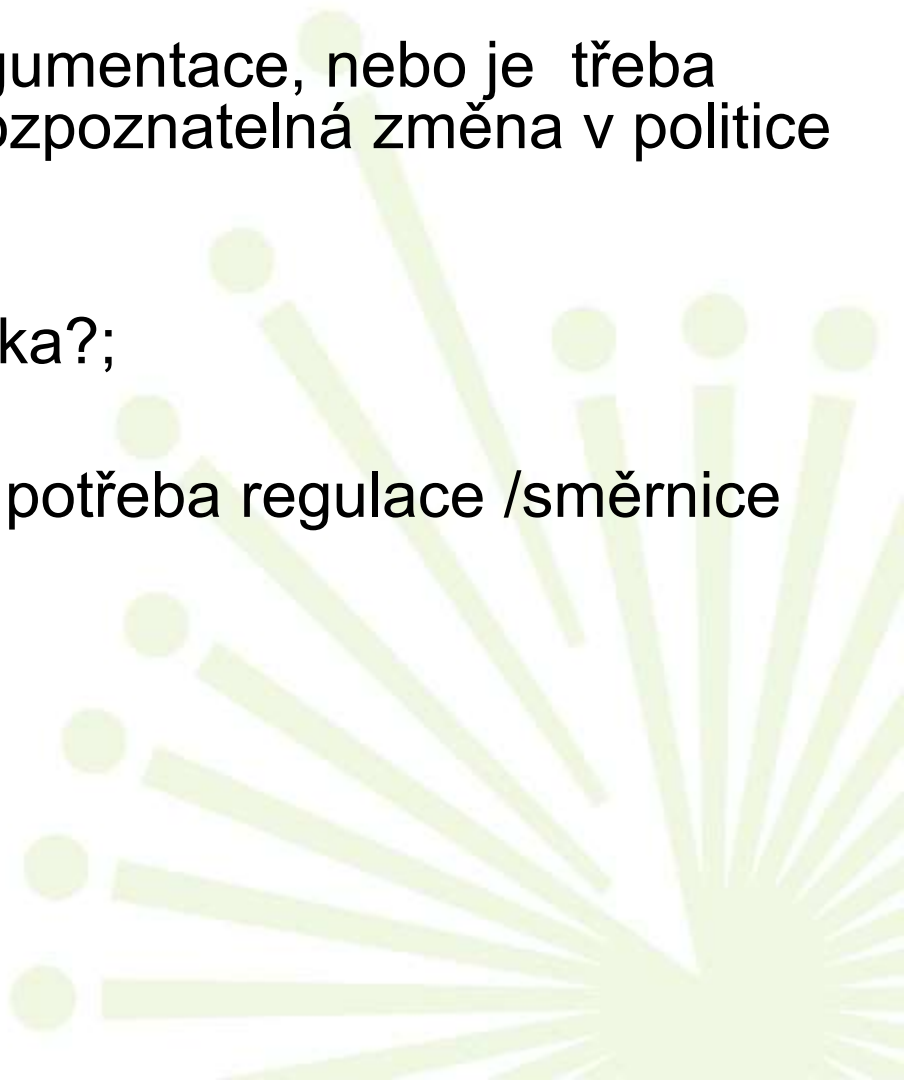
www.cenia.cz

- Období do případných výzev na předkládání projektů do OPŽP tj. pravděpodobně do počátku roku 2015, bude využito k důkladné **odborné diskuzi východisek, argumentace, obsahu** a k organizačnímu zabezpečení II. etapy NIKM a **úpravě prováděcího projektu**.
- *Cílem přípravné diskuze by mělo být nalezení shody o východiscích a argumentech pro uskutečnění NIKM z pohledu priorit státní politiky životního prostředí.*

Teze diskuze úprav projektu II. etapy NIKM

www.cenia.cz

Důvody (1) pro realizaci projektu (účel, potřebnost, rizika):

- Platí stále původní - výchozí argumentace, nebo je třeba argumentaci změnit – nastala rozpoznatelná změna v politice životního prostředí?;
 - Změnila ve společenská poptávka?;
 - Nastaly změny v kontextu EU – potřeba regulace /směrnice o ochraně půdy?
-

Teze diskuze úprav projektu II. etapy NIKM

www.cenia.cz

Důvody (2)

- Jsou tu nové možnosti rozšíření využívání výsledků projektu (mapové aplikace, iKatastr, ČIŽP)?
- Databáze a aplikační nástroje (NIKM Editor, NIKM Klient, webNIKM) – došlo již k tak značné změně technologií, aby bylo třeba připravené aplikace inovovat?
- Rozsah podkladů – je celá metodika DPZ vypracovaná v I. etapě stále aktuální?
- Budou v projektu využitelná data z nově vypouštěných evropských družic SENTINEL?

Teze diskuze úprav projektu II. etapy NIKM

www.cenia.cz

Důvody (3)

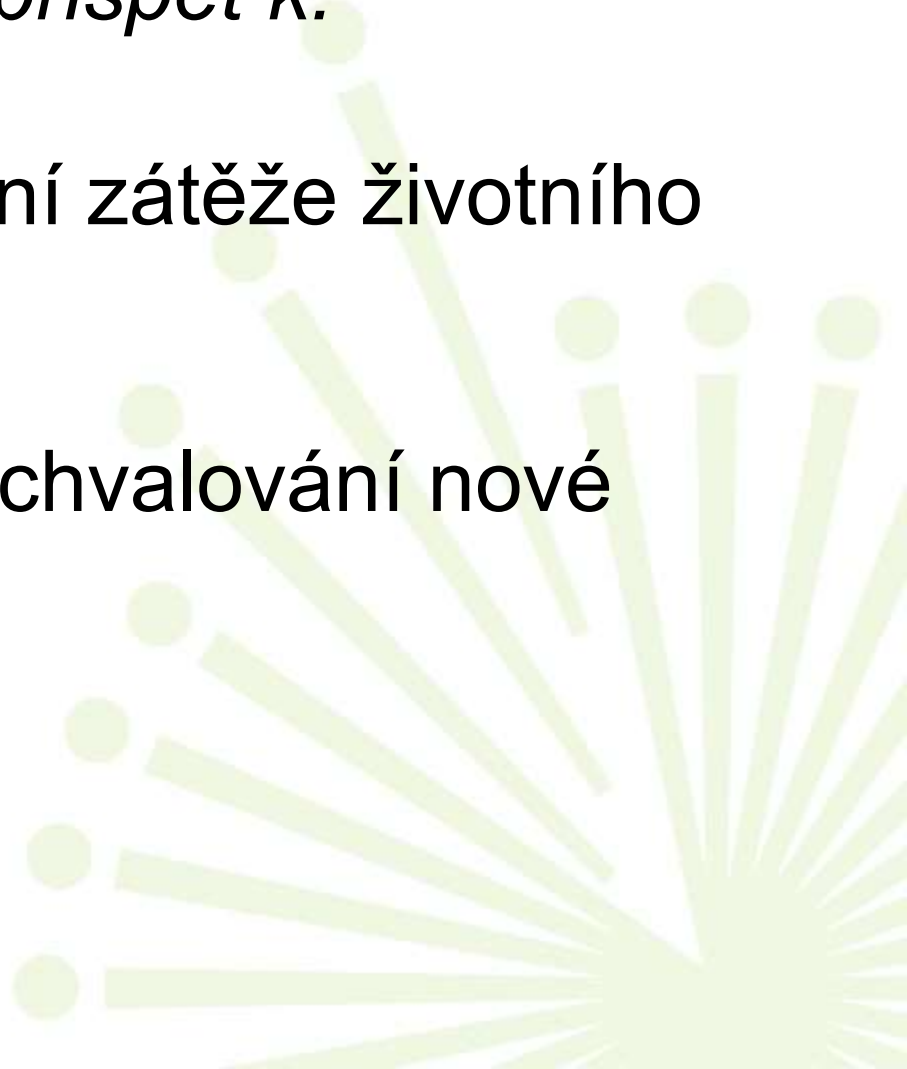
- Umožňuje připravená závaznost metodiky resp. její podrobnost různé varianty organizace inventarizace, nebo je třeba metodiku upravit?
- Jaké varianty organizace inventarizace jsou vhodné (účelné, hospodárné)? (varianty 1 tým – celé území ČR, více týmů – celé území ČR, jeden tým – po krajích, více týmů – po krajích)
- Kolik zakázek z OPŽP by bylo z pohledu organizace veřejné soutěže optimální: 1, 2-3, 14 (po krajích)?
- Časový rozsah – platí stále představa provedení inventarizačních prací v minimálně 2 terénních sezónách?

Závěry (1) - kontinuita cílů projektu NIKM

www.cenia.cz

Pro upravovaný projekt platí základní úkol - zajistit nebo podstatně přispět k:

- omezování kontaminační zátěže životního prostředí;
- územnímu plánování, schvalování nové výstavby;

Závěry (2)

(zajistit nebo podstatně přispět k)

- zpřístupnění aktuálních informací o kontaminovaných místech široké veřejnosti;
- evidenci a vyhodnocování kontaminace podzemních vod a pro bilancování kontaminační zátěže podle požadavků příslušných evropských směrnic;

Závěry (3)

www.cenia.cz

(zajistit nebo podstatně přispět k)

- souladu s požadavky a principy projednávané směrnice EU o ochraně půdy;
- plnění reportingových povinností vůči EU, EEA, OSN (POPs), OECD;
- vyšší efektivitě výkonu státní správy nad kontaminovanými místy v celém procesu (od inventarizace po sanaci) a k efektivitě výkonu státní správy v oblasti ekologické újmy.

Poděkování – projekt realizovaný z FS EU – OPŽP

Projekt NIKM - I. etapa (CZ.1.02/4.2.00/08.02683 Národní inventarizace starých ekologických zátěží), je spolufinancován z fondů Evropské unie - Fondu soudržnosti v rámci Operačního programu Životní prostředí 2007-2013, Prioritní osa 4 - Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží, oblast podpory 4.2. - Odstraňování starých ekologických zátěží“.

Děkuji za pozornost

RNDr. Zdeněk SUCHÁNEK
vedoucí projektového týmu
Národní inventarizace kontaminovaných míst - NIKM
CENIA, česká informační agentura životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
tel.: 267 225 288, 604206757

OPERAČNÍ PROGRAM
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti

Pro vodu,
vzduch a přírodu